

NYT FRA SPROGNÆVNET JUNI 2017

Dansk
Sprognævn

INDHOLD

Leder

Mød Sprognævnets nye bestyrelse.

Forkortelser i Twitter

9500 tweets ligger til grund for denne undersøgelse der sammenligner forholdet mellem tweets med og uden forkortelser.

Flæskesøndag, skomagermandag, hvidetirsdag ...

Læs om tidligere tiders morsomme navne på fastens dage.

Kasus og sætningskløvning

Hedder det: *Flora og jeg* eller *Flora og mig*?

Spørgsmål & svar

- *Fuldtid eller fuld tid?*
- *Kærlighed til bearnaise*
- *Sammensætning med sociale medier*
- *Er du, eller én, du kender, digital junkie?*
- *Ordene hustler og hustle*

Forkortelser i Twitter

Mød Sprognævnets nye bestyrelse

DANSK SPROGNÆVN ledes af en bestyrelse på 7 medlemmer, der beskikkes af kulturministeren for 4 år ad gangen.

Den nye bestyrelse, som netop er udpeget for perioden 2017-2020, består af følgende medlemmer:

ANNE HOLMEN, professor og centerleder, Københavns Universitet (formand, indstillet af repræsentantskabet)

PER LINDEGAARD HJORTH, forbundsformand, Forbundet Kommunikation og Sprog (næstformand, indstillet af repræsentantskabet)

MADS POULSEN, lektor, Københavns Universitet (medlem, indstillet af repræsentantskabet)

INGER SCHOONDERBEEK HANSEN, lektor og institutleder, Aarhus Universitet (medlem, indstillet af repræsentantskabet)

LARS HELTOFT, professor, Roskilde Universitet (medlem, indstillet af repræsentantskabet)

TONNY SKOVGÅRD JENSEN, vicedirektør, Det Kongelige Bibliotek (medlem, udpeget af Kulturministeriet)

JØRGEN SCHACK, seniorforsker, Dansk Sprognævn (medlem, valgt af medarbejderne).

Nævnets nye formand, **ANNE HOLMEN**, er professor og leder af Center for Internationalisering og Parallelsproglighed samt af humanioras pædagogiske center, TEACH, på Københavns Universitet. Hendes forskningsområde er anvendt lingvistik med særligt fokus på sprogs betydning for uddannelse og læring i flersprogede samfund. Hun interesserer sig især for hvordan børn, unge og voksne tilegner sig dansk som andetsprog, og

for hvordan uddannelsesinstitutioner håndterer sproglige behov blandt studerende og medarbejdere. Dermed tilføjer hun Sprognævnet viden på områder som i de seneste år er blevet mere og mere aktuelle: Hvordan formidler vi viden om dansk retskrivning og dansk sprogbrug til mennesker som ikke har dansk som modersmål? Og hvilken betydning har det for udviklingen af især de unges danskundskaber at flere og flere uddannelsesinstitutioner vælger engelsk som forsknings- og undervisningssprog?

Nævnets næstformand, **PER LINDEGAARD HJORTH**, er forbundsformand for Forbundet Kommunikation og Sprog. Han er uddannet cand.-ling.merc. i tysk og repræsenterer en stor gruppe professionelle sprogbrugere, hvoraf mange flittigt benytter Sprognævnets svartjeneste, sproget.dk og flere af nævnets tjenester på nettet. Per Lindegaard Hjorth har ansvaret for sammenhængen mellem den politiske struktur og den daglige ledelse af forbundet og bidrager dermed også med økonomisk og ledelsesmæssig indsigt til bestyrelsesarbejdet.

Bestyrelsesmedlem **MADS POULSEN** er uddannet som cand.mag. i dansk fra Københavns Universitet i 2001. Han modtog ph.d.-graden i 2005 og arbejder som lektor ved Center for Læseforskning ved Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab ved Københavns Universitet. Mads Poulsen forsker i de kognitionspsykologiske mekanismer der ligger til grund for vores evne til at forstå sprog, og han er særligt interesseret i hvilken rolle disse mekanismer spiller for børns læseudvikling. Dermed bidrager han med viden

som har stor betydning for Sprognævnets arbejde med normeringen af retskrivningen, nemlig viden om læseforståelse.

Bestyrelsesmedlem **INGER SCHOONDERBEEK HANSEN** har været lektor i dansk sprog ved Aarhus Universitet siden 2010 og ordbogsredaktør på Jysk Ordbog siden 1996. Siden 2012 har hun været leder af Afdeling for Nordiske Studier og Oplevelsesøkonomi ved Institut for Kommunikation og Kultur ved Aarhus Universitet. Hendes forskningsområder er praktisk leksikografi, dansk og især jysk dialektologi, sproghistorie, forholdet mellem skrift og tale, sprognormering (historisk og geografisk set) samt kulturhistorie, især i Jylland. Inger Schoonderbeek underviser i sproglig variation, sproghistorie, sprognormering, dansk grammatik, pragmatik, semantik og tekstlingvistik og danskfagets didaktik. Hun bidrager ikke blot med sin viden om ordbøger og med sin bredt funderede sprogvidenskabelige baggrund, men også med sin erfaring fra den daglige ledelse af en forskningsafdeling.

Bestyrelsesmedlem **LARS HELTOFT** er professor i dansk ved Roskilde Universitet og forsker især i funktionel grammatik og pragmatik. Hans forskningsområder dækker såvel ældre som nyere dansk. Sammen med nævnets tidligere formand, Erik Hansen, udgav han i 2011 Grammatik over det Danske Sprog i tre bind. Han har siden 2013 været medlem af Sprognævnets repræsentantskab og medlem af fagrådet for retskrivning. Med sin store viden om dansk sprog bidrager Lars Heltøft til stort set alle Sprognævnets fagområder og deltager bl.a. i den arbejdsgruppe der for

tiden reviderer Sprognævnets anbefalede grammatiske betegnelser

Bestyrelsesmedlem **TONNY SKOVGÅRD JENSEN** er vicedirektør ved Det Kongelige Bibliotek. Han er MBA og cand.mag. i litteraturhistorie og biologi. Han beskæftiger sig med at indsamle, bevare og formidle den publicerede kulturarv, både på skrift og i medier som radio, tv og internet, samt med hvordan den kan bevares på måder så den kan bruges både nu og af vores efterkommere. Tonny Skovgaard Jensens ekspertise kommer i spil på det ledelsesmæssige og økonomiske område og især i forhold til nævnets egne bestræbelser på at bevare og udforske den sproglige kulturarv gennem nævnets store digitale ord- og tekstsamlinger.

Bestyrelsesmedlem **JØRGEN SCHACK** er seniorforsker ved Dansk Sprognævn og valgt af medarbejderne. Jørgen Schack har i mange år arbejdet med redigeringen af Retskrivningsordbogen. I sin forskningstid beskæftiger Jørgen Schack sig med orddannelse, syntaks og leksikalsk semantik. Han har sammen med seniorkonsulent Anita Ågerup Jervelund i 2016 udgivet bogen "Den der skriver d i gjort. Staveproblemer i folkeskolens ældste klasser". Jørgen Schack er desuden medlem af Opgavekommissionen for dansk læsning og retskrivning og censor ved danskstudiet på Københavns Universitet samt sekretær for nævnets forskningsudvalg. ■

[Læs mere om de nye bestyrelsesmedlemmer samt pressemeddelelsen om bestyrelsen.](#)

Forkortelser i Twitter

Hvad betyder Twitters øvre grænse på 140 anslag for brugen af forkortelser?

EVA SKAFTE JENSEN
(f. 1966) er seniorforsker i Dansk Sprog-
nævn

DER SYNES AT VÆRE enighed om at noget der kendetegner skriftligheden i de såkaldt nye medier, er at de vrimler med forkortelser.

Allerede tidligt i udforskningen af de nye elektroniske skrivemuligheder (chatforummer, nyhedsgrupper, sms) var man optaget af hvordan brugerne forkortede ord og udtryk, gerne i en sådan grad at kun de indviede forstod det skrevne.

Noget man mente havde indflydelse på de mange forkortelser, var at der i tidlig sms og chat var en øvre grænse for hvor langt man kunne skrive; grænsen i sms var på 160 anslag, og en almindelig øvre grænse i chatforummer var 140 anslag. Man fattede sig altså i korthed, og det var ikke mærkeligt at nye og kreative forkortelser så dagens lys.

Man pegede også på at gruppetilhørsforhold kunne være en motiverende faktor: Det var begrænsede dele af befolkningen der færdedes i chatforummer og nyhedsgrupper, og det var også begrænsede dele af befolkningen der benyttede sig af sms. Indenfor mindre grupper kunne man have egne regler for hvordan man skrev, og disse understøttede den fælles gruppeidentitet. For de indviede kunne *svjh* således nemt afkodes som 'så vidt jeg husker' og *IMHO* som 'in my humble opinion'.

De sidste 10-15 år er sms'en blevet allemands-eje; det samme gælder nyere platforme som for eksempel Facebook og Twitter. Dette har blandt andet gjort at noget af det meget indforståede knyttet til de tidlige fora er blevet opblødt til fordel for mere gennemskuelige måder at skrive på; når man potentielt skriver til store heterogene publikummer, kan man ikke nødvendigvis bibeholde skrivemåder der kan virke ekskluderende.

Hashtag

Et **hashtag** indledes af tegnet #. Hashtags er oprindeligt opfundet med henblik på at ordne de mange tweets der er i omløb, emnemæssigt. Hvis man fx er interesseret i tweets der har med Sprognævnet at gøre, kan man finde dem ved at søge på hashtagget *#sprognævnet*.

Brugernavn

Et **brugernavn** (også kaldet et *handle* eller et *nic*) er den adresse der er knyttet til en twitterkonto. Det indledes med tegnet @, fx *@EvaSkafte*.

Det er valgfrit om man vil skrive hashtags eller brugernavne i sit tweet.

Samtidig er den udfordring der var knyttet til øvre grænser for anslag, fx i sms, blevet fjernet. De fleste moderne telefoner har således ikke en sådan øvre grænse. Ovenikøbet er de nye smartphones meget hjælpsomme med selv at foreslå det næste ord man kunne skrive, og forslaget kommer i korrekt og fuldstændig udfoldet version. Det er altså ikke længere nødvendigvis i sms'en man finder stor opfindsomhed i det skrevne udtryk med alternative skrivemåder som *2tal* ('total') og indforståede forkortelser som *imø* ('i mine øjne').

Af de moderne platforme er i stedet især Twitter kendt for stadig at have en øvre grænse for hvor meget der kan skrives, nemlig 140 anslag. Hvis man vil se på hvad man kan finde af forkortelser i de nye medier, kan Twitter altså være et godt sted at kigge. Finder man her den samme form for kreativitet og indforståethed i forkortel-

serne som man tidligere så på andre platforme hvor man havde en øvre grænse for hvor mange anslag man kunne taste? Svarene på dette spørgsmål fremlægges i denne artikel.

TWEETS

Twitter er en tjeneste der muliggør såkaldt mikroblogging (dvs. digital offentliggørelse af ganske korte skriftlige beskeder fra ens liv, om ens meninger eller andet); de såkaldte statusopdateringer folk skriver på Facebook, er også et eksempel på mikroblogging. På Twitter hedder de beskeder man skriver, tweets. Et typisk tweet er offentligt og kan tilgås af alle med en Twitterprofil.

For at give et indtryk af hvordan almindelige tweets ser ud, gives nedenfor 2 autentiske eksempler; først et hvor maksimalgrænsen er udnyttet næsten fuldt ud med 138 anslag, og

derpå et mere kortfattet. Bemærk at alting tæller med i antallet af anslag, altså mellemrum, punkummer og andre tegn, smileyer, hashtags (i dette eksempel #TakAvlerHjælp) og brugernavne (i eksempler her og senere er brugernavne anonymiseret med x'er).

■ I dag er en skøn dag. Jeg har fået en mail, hvor der står: "Du er min yndlingslivline i forhold til store og små spørgsmål" #TakAvlerHjælp (138 anslag)

■ @xxxxxxxx så hvilken international stilling må man ikke tage? EU-kommissær? (79 anslag)

Man kan altså udnytte omfanget på de 140 anslag maksimalt, eller man kan nøjes med mindre.

DATA

Til grund for undersøgelsen i denne artikel ligger et korpus på knap 9500 tweets indsamlet i to 3-måneders perioder i vinteren 2015-2016 og sommeren 2016. De to indsamlingsperioder har resulteret i to delkorporer, K1 og K2.

	Delkorpus 1 (K1)	Delkorpus 2 (K2)	K1 + K2
Antal tweets	4867	4537	9404

Tabel 1. Oversigt over indsamlede data.

Forskellen på K1 og K2 er at K1 først og fremmest relaterer sig til beskeder udsendt af mere eller mindre professionelle meningsdannere og debattører, mens K2 ikke gør. K2 består af tweets der overvejende tager udgangspunkt i beskeder skrevet af folk der præsenterer sig som privatpersoner, snarere end personer der har professionel

interesse i at være meningsdannere; hvor hovedparten af personerne i K1 beskriver sig selv som journalister, politikere og lign., beskriver hovedparten af personerne i K2 sig selv med personlige træk af typen 'bor på Amager', 'litterat', 'elsker leverpostej', 'far til fire', 'skofetichist' og lign.

Emnemæssigt adskiller de to delkorporer sig ved at man i K1 primært diskuterer politik og andre aktuelle samfundsemner, mens man i K2 især skriver om oplevelser i hverdagen, om job, børn, fester osv. Alle tweets i korpusset er blevet læst og gennemgået.

RESULTATER

Samtlige forkortelser, dvs. hvad som helst der kan opløses til ord, i materialet er blevet noteret. Det gælder dels helt almindelige forkortelser som *dvs.* og *fx*, forkortelser for lande, forkortelser for institutioner og partiernes forkortelser og listebogstaver som *DK*, *EU*, *DSB*, *DF* og *Ø*, dels de mere iøjnefaldende forkortelser af typerne *LOL* ('laughing out loud'), *OMG* ('oh my god'), bogstavet *d* (anvendt som 'det', 'de' eller 'du') og bogstavet *r* (anvendt som verbet 'er'). Selv forkortelser som har antaget ordstatus, som *bh*, *o.k.* og *info*, er blevet talt med.

I tabel 2 vises fordelingen af tweets med og uden forkortelser:

	K1	K2	K1 + K2
Tweets med forkortelser	769 (16 %)	627 (14 %)	1396 (15 %)
Tweets uden forkortelser	4098 (84 %)	3910 (86 %)	8008 (85 %)
Tweets i alt (jf. tabel 1)	4867 (100 %)	4537 (100 %)	9404 (100 %)

Tabel 2. Forholdet mellem tweets med og uden forkortelser.

	K1	K2	K1 + K2
<i>BTW/Btw/btw</i> ('by the way')	2	3	5
<i>FTW</i> ('for the win'/'fuck the world')	3	1	4
<i>FUBAR</i> ('fucked up beyond all repair/recognition')	0	1	1
<i>IMHO</i> ('in my humble opinion')	1	0	1
<i>IMO/imo</i> ('in my opinion')	0	3	3
<i>LOL/Lol/lol</i> ('laughing out loud')	4	11	15
<i>NWO</i> ('no way out')	1	0	1
<i>OMG/omg</i> ('oh my god')	0	3	3
<i>WTF/wtf</i> ('what the fuck')	2	4	6
I alt	13	26	39

Tabel 3. Samlet antal engelsksprogede forkortelser i de to delkorporusser.

Bemærk at cirka 85 % af materialets tweets klarer sig helt uden forkortelser; ikke så meget som et lille *USA*, *p.t.*, *S-tog*, *NB*, *sms*, *o.k.* eller tilsvarende kan man finde i disse tweets. Det er faktisk bemærkelsesværdigt.

Man kunne måske have ventet at der ville være flere forkortelser i K2 end i K1: Generelt er emnerne i K2 af mere personlig karakter end i K1, og man kunne derfor have forestillet sig at de appellerede til at det især var folk som kendte hinanden, der gav respons; dette kunne fremme mere indforståede måder at skrive på og resultere i flere forkortelser end i K1. Men som tabel 2 viser, er det ikke tilfældet. Andelen af tweets med forkortelser er stort set ens i de to korpuser.

I det samlede korpus (K1+K2) er langt de fleste forkortelser i øvrigt standardforkortelser, altså forkortelser man kan finde i ordbøger eller på andre officielle lister (fx partiernes navne og listebogstaver), eller forkortelser som er almindeligt brugt uden dog direkte at være kommet med i opslagsværkerne (endnu): *dbh*, *pba*. ('de bedste hilsner', 'på baggrund af').

Der er dog også en vis mængde forkortelser af de slags man tidligere har nævnt som karakteristiske for fx chat og sms – det gælder dels akronymer som fx *LOL*, *OMG* og *WTF* ('laughing out loud', 'oh my god', 'what the fuck'), dels forkortelser af meget hyppige ord som fx *r* og *d* ('er', 'de'/'det'/'du'), og også det som nogle kalder 'verbale kortformer' som *ha*, *ku*, *sku* ('have', 'kunne', 'skulle'); disse typer gøres til genstand for særskilte optællinger fremlagt i tabellerne 3-5.

I tabel 3 (ovenfor) vises korpussets samlede antal forekomster af engelsksprogede forkortelser som *LOL*, *OMG*, *WTF* og lignende.

I nogle af de lister man kan finde over 'internetslang', 'sms-forkortelser' og lignende, er der flere hundrede akronymer af de typer man ser i tabel 3. I nærværende undersøgelses korpus er der alt i alt kun dem der er skrevet ind i tabellen. Det er altså et forholdsvis lille sæt akronymer der bruges, og at dømme ud fra tallene i tabel 3 bruges de ikke overvældende ofte.

I tabel 4 vises korpussets samlede antal forekomster af en anden type forkortelser, der i

hvert fald tidligere var meget yndet i chat og sms, nemlig *d* for 'det'/'de'/'du' og *r* for 'er':

	K1	K2	K1+K2
<i>d</i> ('det'/'de'/'du')	15	15	30
<i>r</i> ('er')	17	11	28
I alt	32	26	58

Tabel 4. Antal forekomster af *d* for 'det'/'de'/'du' og *r* for 'er' i de to delkorporer.

Den type forkortelse som er repræsenteret i tabel 4, er nok den der mest åbenlyst påkalder sig opmærksomhed i forhold til andre former for skriftsprog. Til gengæld er brugen sparsom, som det fremgår af tabel 4. Ovenikøbet fordeler forekomsterne sig på forholdsvis få tweets. Et enkelt tweet i materialet tegner sig fx alene for 5 af forekomsterne med *d* og 3 af forekomsterne med *r*.

I tabel 5 vises korpussets samlede antal forekomster af de såkaldte verbale kortformer.

	K1	K2	K1+K2
<i>bli</i> ('blive')	0	0	0
<i>blir</i> ('bliver')	5	6	11
<i>ha</i> ('have')	8	8	16
<i>ka</i> ('kan')	9	4	13
<i>ku</i> ('kunne')	12	4	16
<i>ska</i> ('skal')	6	4	10
<i>sku</i> ('skulle')	3	5	8
<i>ta</i> ('tage')	0	1	1
<i>tar</i> ('tager')	1	0	1
I alt	44	32	76

Tabel 5. Antal forekomster af verbale kortformer.

Verbale kortformer som *ha*, *ku* og *sku* ('have', 'kunne' og 'skulle') og andre som dem vist i tabel 5 er i virkeligheden ikke kun knyttet til de moderne skriveteknologier som sms, chat, Facebook og Twitter. De indgår i en lang tradition i dansk skriftsprog hvor man har prøvet at skrive mere i overensstemmelse med udtalen, fx har forfattere som Poul Henningsen, Palle Lauring og Cecil Bødker brugt sådanne skrivemåder. Dette ser dog ikke ud til at fremme brugen af dem. Som det fremgår af tabel 5, er der kun 76 forekomster af disse typer fordelt på 9404 tweets.

REBUSSKRIFT

Den særlige slags kortformer der dannes af bogstaver og tal, hvor tallet pga. lydige egenskaber eller grafisk lighed med et bogstav bruges til at repræsentere en stavelse eller et bogstav, som fx *2tal* (hvor tallet 2 udgør en rebuskomponent i adjektivet 'total') eller *HV4* (hvor tallet 4 bruges i pronomenet 'hvad' for bogstavet *A* pga. af den grafiske lighed), forekommer slet ikke, hverken i K1 eller i K2. I den udstrækning tal bruges i tweetene, sker det udelukkende i udtryk hvor de faktisk gengiver talværdi: *10 dage, 200 flygtninge, 1st. pladsen, 2'er, 90'erne*.

En bestemt andel af de anvendte forkortelser er stærkt kontekstfølsomme og kan ikke forstås udenfor den sammenhæng de indgår i. *MM* kan være *Morten Messerschmidt* eller nyhedsbrevet *Mandag Morgen* alt efter sammenhæng, og tilsvarende forstår man også kun om *øk.* betyder 'økonomi' eller 'økologi' når man har konteksten med. Enkelte er helt uforståelige uden kontekst; det gælder for eksempel *k.hj.*, som dog i den rette sammenhæng er fuldt forståelig:

- @xxxxxxxxx @xxxxxxxxxxxxxx @xxxxxxxxx Syge på kontanthjælp er formentlig i afklaringsforløb i kommunen - ingen skal være på k.hj hele livet.

Det er imidlertid karakteristisk at mange af de forkortelser der anvendes, og som ikke nødvendigvis kan slås op i standardværkerne, er umiddelbart forståelige også uden kontekst: *selvf.*, *xborg*, *int.*, *mnsk*, *spg.*, *ig.*, *ansv.* ('selvfølgelig', 'Christiansborg', 'international', 'menneske(r)', 'spørgsmål', 'igen', 'ansvar'/'ansvarlig').

Langt de fleste forkortelser i korpusset er altså umiddelbart afkodelige, enten fordi de er så etablerede at de kan slås op, eller fordi de af andre grunde er forkortet på måder så de stadig er gennemskuelige. Det gør således ikke noget om man forkorter på måder som ikke er kodificeret, bare resultatet er gennemskueligt.

Den tendens til meget stor indforståethed som kunne præge tidligere tiders digital diskurs, ser altså ud til at blive afløst af praksisser der trækker i retning af stadigt større gennemskuelighed og transparens. Dette er i øvrigt en tendens der understøttes af andre nyere undersøgelser af digital skriftlighed. Det kunne se ud som om de nye medier ikke mere bruges som legeplads for kreative sjæle, men snarere er blevet en del af hverdagen for sprogbrugerne i almindelighed, og at en af konsekvenserne af dette er en tilbagevenden til almindelige måder at forkorte og skrive på. ■

Denne artikel er en forkortet udgave af en forskningsartikel udgivet i foråret 2017 (Eva Skafte Jensen: "Forkortelser og andre kortformer i Twitter", udg. i *Sprogbrug i de nye medier, redigeret af Margrethe Heidemann Andersen, 2017, s. 45-66*). Hvis man er interesseret i de nærmere omstændigheder for materialets tilvejebringelse, for den teoretiske diskussion om forkortelser, og for nærværende undersøgelses sammenhæng med national og international forskning på området, kan man benytte ovenstående link.

VIDSTE DU ...

... at det i år er 50 år siden ord som "flowerpower", "hippie", "psykedelisk", "blomsterbarn", "joint" og "hashryger" dukkede op i dansk?

Se flere ord fra 1967 i Nye ord i dansk 1955 til i dag.

VIDSTE DU ...

... at både *jer* og *jeres* skal skrives med lille *j*? Sådan har det været i officiel retskrivning lige siden den første retskrivningsordbog udkom i 1872. *I*, *De*, *Dem* og *Deres* skrives derimod med stort i tiltale. Grunden er ikke - som mange vistnok tror - at man med de store forbogstaver udviser høflighed. Det er derimod for at man kan skelne dem fra ordene *i*, *de*, *dem* og *deres*. Når man fx skriver "Nu skal I komme", skal ordet "I" med stort, så man kan holde det ude fra det "i" vi har i tilfælde som fx "i år", "i København", "han går i skole" osv. Men *jer* og *jeres* skal altid med lille, for de kan jo ikke forveksles med andet.

VIDSTE DU ...

... at ordet *pinse* kommer af græsk *pentēkost*, der betyder 'halvtredsindstyvende (dag efter påske)'? Ordet henviser til at pinsen falder 50 dage efter 1. påskedag. Tidligere brugte man også betegnelsen *hvidesøndag*, fuldstændig som på engelsk hvor man kan bruge både *Pentecost* og *Whitsun*, der er en sammentrækning af *White Sunday*. *Hvidesøndag* blev egentlig brugt om søndagen efter påske, der var kirkens største dåbsdag. På denne dag bar de der skulle døbes, hvide klæder. I dag bruges *hvidesøndag* vist ikke mere, hverken om søndagen efter påske, om pinse-søndag eller om fastelavnssøndag.

Hvad mange formentlig ikke ved eller har glemt, er at vi i pinsen fejrer at apostlene pinsedag blev opfyldt af Helligånden og dermed kunne forkynde evangeliet på fremmede sprog.

Kilder: Nudansk Ordbog (på ordbogen.com), Ordbog over det danske Sprog (på ordnet.dk) og etymonline.com

Flæskesøndag, skomagermandag, hvidetirsdag ...

... og askeonsdag, skærtorsdagssuppe og langfredags væde.

**MARGRETHE HEIDEMANN
ANDERSEN**

(f. 1971) er seniorforsker i
Dansk Sprognævn

DE FLESTE KENDER nok julesangen "Nu er det jul igen", hvor vi bl.a. synger at "julen varer lige til påske", hvorefter vi afbryder med "nej det er ikke sandt, for indimellem kommer fasten". Dermed hentydes der til at julens festligheder i form af julelege og fed mad afbrydes af fasten, hvis afslutning markerer indgangen til endnu en højtid, nemlig påsken - eller sådan var det i hvert fald før i tiden da vi endnu var katolske. I dag er det nok de færreste katolikker der i Danmark faster i de 40 dage op til påske som ritualer ellers foreskriver, og at fastelavn skulle have noget at gøre med denne faste, er der nok heller ikke mange der tænker over. Men sådan forholdt det sig faktisk før i tiden.

FASTELAVN

Selve ordet *fastelavn* kommer af middelnedertysk *vastelavent* 'faste-aften' og betegnede oprindeligt dagen før fastens begyndelse. I Danmark kom ordet dog hurtigt til at betegne de tre forudgående dage, altså det vi i dag kalder fastelavns-søndag, fastelavnsmandag og den efterfølgende tirsdag, hvor de voksne før i tiden fik en sidste mulighed for at skeje ud og blive "fedet op" inden fasten (jf. Den Store Danske Encyklopædi under opslagsordet *fastelavn*).

De dage vi i dag kalder fastelavnssøndag og fastelavnsmandag, var tidligere de to sidste dage hvor man havde mulighed for at spise kød inden påske, og de blev derfor kaldt flæskesøndag og flæskemandag. At det var vigtigt at indtage kød

Fastelavn 1937. Det Kgl. Biblioteks billedsamling.

for helbredets skyld, vidner den gamle overtro om. Man sagde således at hvis man ikke spiste masser af kød flæskesøndag og flæskemandag, ville man få ondt i ryggen resten af året, jf. Dorte J. Thorsen: Dagene i fastelavnsugen har navne efter mad (kristendom.dk).

SKOMAGERMANDAG

Fastelavnsmandag kaldtes også for blå mandag eller skomagermandag. Betegnelsen *blå mandag* kommer egentlig af at alteret i kirken i katolsk tid var beklædt med et blåt klæde denne dag, og derfra er blå mandag kommet til at betegne 'en mandag der gøres til fridag som fortsættelse af søndagen' og en '(ekstra) selvoptagen fridag' (jf. Ordbog over det danske Sprog på ordnet.dk).

Det er nærliggende at forestille sig at søndagens fastelavnsløjer kan have ført til en ekstra fridag om mandagen – uanset om den så har

været "selvoptagen" eller ej. Og i Tyskland havde tjenerne faktisk i lang tid lov til at holde fri på blå mandag (altså fastelavnsmandag) så de kunne hvile ud efter søndagens udskejelser, jf. Dorte J. Thorsen: Dagene i fastelavnsugen har navne efter mad (kristendom.dk). I dag bruges *blå mandag* både om en dag hvor man holder fri, eller i hvert fald arbejder mindst muligt, og om den 'mandag hvor nykonfirmerede har fri fra skole og sammen går i byen og fejrer søndagens konfirmation' ifølge Den Danske Ordbog (på ordnet.dk). I samme boldgade finder vi *skomagermandag*, der i Ordbog over det danske Sprog (på ordnet.dk) bruges 'om mandagen (spec. fastelavnsmandag (...)) som fridag for haandværkere'.

HVIDETIRSDAG

Efter flæskemandag falder hvidetirsdag hvor man spiste hvedebrød og mad med mælk, dvs. "hvid

mad". Hvidetirsdag kaldtes også fede-tirsdag, et navn der ifølge Ordbog over det danske Sprog (på ordnet.dk) 'skyldes den gode levemaade, som skulde styrke folk til fasten'. På engelsk kaldes dagen *Pancake Day* eller *Shrove Tuesday* (skrifte- eller bodstirsdag), fordi man på denne dag spiste pandekager, som jo er en velmagende måde at indtage æg, mælk og fedt på inden fasten jf. Dorte J. Thorsen: Dage i fastelavnsugen har navne efter mad (kristendom.dk). Denne tradition kendes også af mange i Danmark, hvor pandekagedagen ofte – og meget passende – falder midt i vinterferien. Selvom denne dag altså oprindeligt er knyttet til budskabet om at styrke helbredet inden fastens askese, er pandekagedagen i dag for dem der kender den, nok bare en hyggedag hvor man bager pandekager. I øvrigt blev pandekagedagen (gen)introduceret i Danmark i 2006. [Kilde: i dag er det store pandekagedag på b.dk, 24.02.2009].

ASKEONSDAG

Hvidetirsdag efterfølges af askeonsdag, der altså ikke er den onsdag der indleder påsken, som mange ellers tror, men derimod er den onsdag der markerer indledningen på de 40 dages faste der slutter påskelørdag. Askeonsdag har sit navn fordi den tidligere var "en bods- og andagtsdag, hvor man fik malet et sort kors af aske i panden, når man angrende og bevidst om sine synder mødte op i kirken", jf. Dorte J. Thorsen: Hvad er fastelavn? (kristendom.dk). I løbet af fasten blev man altså rensset på såvel krop og sjæl og var således klar til påskemorgens under.

SKÆRTORS DAGSSUPPE OG LANGFREDAGS VÆDE

Skærtorsdag og langfredag har stadigvæk deres navne, men det er nok ikke alle der ved hvorfor det hedder skærtorsdag. Skær er et gammelt

nordisk ord der betyder 'ren', og skærtorsdag er dermed 'renselsesdag', altså dagen hvor man renses for sine synder, jf. Ordbog over det danske Sprog (på ordnet.dk). Ligesom mange af de gamle traditioner i fastelavnsdagene er forsvundet, er også mange af de tidligere tiders traditioner i forhold til fx hvilke retter man serverede i påskedagene, væk.

Skærtorsdagssuppe, der var en suppe med hakkede urter og æg, kendes vel næppe af mange, og der er nok heller ikke mange der indtager søbekål (også en slags suppe der skulle indeholde mindst 9 slags grønt) denne dag. En af de urter man traditionelt tilsatte suppen eller søbekålen skærtorsdag, i hvert fald hvis påsken faldt tidligt, var skvalderkålen, som jo netop spirer om foråret, og som må have været et vigtigt tilskud af vitaminer for bønderne efter en lang vinter. Den tidligere overtro om at man var beskyttet mod sygdom resten af året hvis man indtog søbekål eller skærtorsdagssuppe i påsken, har således formentlig hængt sammen med at man simpelthen blev mere modstandsdygtig overfor sygdomme hvis man sørgede for at indtage frisk grønt så snart det var muligt.

I gamle dage tog man ofte varsler af vejret på bestemte dage i et forsøg på at forudsige fx høstvejret. Det gjaldt også på langfredag hvor man havde et mundheld der lød at 'Langfredags Væde vil komme fattige Folks Børn til at græde (dvs.: regnvejrlangfredag varsler fugtig og daarlig sommer)', jf. Ordbog over det danske Sprog (på ordnet.dk). I betragtning af den mængde vand der i år faldt der hvor jeg holdt langfredag, må man ikke håbe at det gamle mundheld kommer til at passe! ■

Kasus og sætningskløvning

OLE RAVNHOLT
(f. 1948) er konsulent
i Dansk Sprognævn

E N SPØRGER (B) havde udvekslet sms'er med sin datter (A) om hvor mange der ville komme og besøge ham:

A₁: Det er altså kun Flora og jeg der kommer.

B: Du mener vel *Flora og mig*?

A₂: Nå, men så kommer Flora og mig.

B undrede (og morede) sig over brugen af kasus i A's sms'er, og han ville gerne have en redegørelse for brugen af kasus i kløvede sætninger. Så her kommer der et bud på sådan én.

KASUSBØJNING

Kasusbøjning findes i dansk kun i syv pronominer: *jeg/mig, du/dig, hun/hende, han/ham, vi/os, I/jer, de/dem*. Derimod er kasusbøjning for længst forsvundet i de andre ordklasser der engang kunne have kasus. Men de rester af kasus der er

tilbage, giver os sprogrigtighedsproblemer, bl.a. i kløvede sætninger som A₁: *Det er altså kun Flora og jeg der kommer*.

Oprindeligt havde dansk fire kasus, nominativ, akkusativ, dativ og genitiv, ligesom tysk, islandsk og færøsk har det, og både substantiver, adjektiver og pronominer havde kasusbøjning. Nu er der kun to kasus tilbage som vi kalder hhv. *nominativ* og *oblik* (eller *ubøjet* og *bøjet*), og altså kun i de syv nævnte pronominer. Akkusativ og dativ er faldet sammen i én form, oblik.

Genitiv kan ikke regnes for en kasus i moderne dansk, for den er aldrig styret af verbalet, og heller ikke af præpositioner undtagen i forstenede udtryk som *til bords, til fods, til vogns* (aldrig *til bils, til cykels*). Og det *s* vi tilføjer, er ikke en bøjningsendelse, for det føjes altid til hele ordgruppen: *Kongen af Danmark's bolsjer, den gamle mand's cykel*, ikke som i egentlige kasussprog til alle de ord i ordgruppen der kan bøjes: *Die Bonbons des Königs von Dänemark, das Fahrrad des alten Mannes*.

Også her er der dog forstenede undtagelser hvor s'et hæftes på både substantivet og bestemthedsendelsen (som var et pronomen indtil verden og sproget gik af lave), fx *på havsens bund, al landsens ulykker, livsens ondskab*. Men ligesom med de vættelys og forstenede søpindsvin man finder på stranden, er der kun formen tilbage, ikke noget liv.

I dagens dansk er den traditionelle hovedregel for valget mellem de to kasusformer at man bruger nominativ når pronominet står som subjekt i sætningen: *Jeg sover*, og oblik i alle andre tilfælde, altså når pronominet er indirekte eller direkte

objekt: *Jeg gav ham dem*, og når det er styret af en præposition: *Jeg sendte ham over til dig*. Men der er flere modifikationer.

Dels er der en regel som går ud på at man bruger oblik form når ordet er obligatorisk trykstærkt, også når det er subjekt: *Ham derovre ved døren er min svoger* (ligesom på fransk, i øvrigt). Denne regel overtrumfer i mange tilfælde hovedreglen fuldstændigt; vi siger ikke: *Han derovre ved døren ...* I andre tilfælde slår den ikke igennem hos alle; vi hører både *Peter og jeg skal i biffen* og *Peter og mig skal i biffen*, og begge burde regnes for korrekte, men nogle mener at de har håneret i forhold til den sidste. Ligeledes *De/dem der er over 65, har ret til folkepension*.

Og dels er der en anden regel (eller en anden praksis, om man vil) som giver mulighed for at undlade at bøje pronominet *de* når det har efterstillede bestemmelser, selv om det ikke er subjekt og derfor skulle have oblik form efter hovedreglen: *Til de der er tørstige, er der øl i køleskabet*. Efter hovedreglen skulle pronominet være bøjet fordi det er styret af en præposition: *Til dem der er tørstige ...* Også her er der nogle der mener at de har håneret; dronningens nytårstale fik en ret hård medfart på de steder på nettet der er beregnet til den slags forhånelser.

Det at der er modificerende regler som strider mod hovedreglen, og det at genitiv ikke med rette kan kaldes en kasus i dansk, er tydelige tegn på at selv resterne af det gamle kasussystem er under opløsning. Det er ikke sikkert at formerne forsvinder, men det er klart at de ikke bruges som egentlige kasus. Og sprogrigtighedsproblemerne opstår fordi reglerne er i strid med hinanden; de giver ikke samme resultat.

SÆTNINGSKLØVNING

Tilbage til sms'erne. A_1 *Det er altså kun Flora og jeg der kommer* er en såkaldt kløvet sætning. Den

kløvede variant meddeler logisk set den samme påstand som den tilsvarende ukløvede sætning, men forholdet mellem kendt og ny information er forskelligt. I den ukløvede sætning, *Flora og jeg kommer*, forudsættes det at subjektet (*Flora og jeg*) er sætningens emne (eller udgangspunkt), mens resten (*kommer*) er den ny information der gives om emnet. I den kløvede version er det omvendt: Det kendte og forudsatte udgangspunkt er at 'der kommer nogen', og den ny information er at det netop er 'Flora og jeg/mig' der kommer, og ikke andre.

Subjektet i en kløvet sætning er *det*, verbalet er *være* eller *blive*, efter verbalet kommer det led der er kløvet fra, og som kan kaldes "kløvningsprædikativer", og til sidst kommer der en ledsætning der kan indledes med *der* eller *at* eller være uden konjunktional. Den generelle regel om kasus i kløvningsprædikativer har oblik form. Vi siger ikke: *Det er kun jeg der kommer*, men *Det er kun mig der kommer*, og derfor burde vi efter reglen også sige *Det er altså kun Flora og mig der kommer*, som B foreslår. I svensk, hvor kasus er stærkt på retur ligesom i dansk, bruger man dog nominativ som normalt ved subjektprædikativer: *Det är bara Flora och jag som kommer*.

B's indvending mod A_1 er med andre ord ikke helt uberettiget: *Flora og jeg* kan i denne sammenhæng måske opfattes som en hyperkorrektion. Den kan være opstået fordi dansklærere og forældre har forfulgt den oblikke form i *Flora og mig kommer*. Her er udtrykket subjekt, og så bør man efter den traditionelle regel vælge nominativ, *jeg*. På den anden side er *mig* jo obligatorisk trykstærkt, og derfor tilladeligt efter trykreglen. A's svar, A_2 *Nå, men så kommer Flora og mig*, ser jeg som en vittig protest imod B's indvending:

– Nå, men så får du *mig* som subjekt, i strid med den traditionelle regel, men det har du godt af! Du forstod jo godt hvad jeg mente. ■

dansktegnsprog.dk

Dansktegnsprog.dk — ny side om dansk tegnsprog

Dansk Sprognævn har siden 2014 huset Dansk Tegnsprogråd, og siden 2015 Afdeling for Dansk Tegnsprog, der har to deltidsansatte medarbejdere der oplyser og rådgiver om dansk tegnsprog.

Afdeling for Dansk Tegnsprog lancerede d. 13. maj 2017 hjemmesiden dansktegnsprog.dk. På siden kan man læse meget mere om dansk tegnsprog. Dansk tegnsprog er nemlig ikke bare en kopi af dansk udført med tegn, det er et selvstændigt sprog med egen grammatik, ordforråd og historie.

Både for hørende og døve

Siden henvender sig både til folk der ikke ved noget særligt om dansk tegnsprog – og så selvfølgelig til tegnsprogstalende der har talt sproget hele deres liv eller har lært det senere i livet. Det meste indhold er derfor tilgængeligt på to sprog — som dansk tekst og som videoer på dansk tegnsprog.

Gå i dybden med forskellige emner i temaerne og sprogspørgsmålene

På dansktegnsprog.dk kan man blive klogere på dansk tegnsprogs grammatik, finde ud af hvordan forskellige tegn har udviklet sig gennem tiden, og lære mere om hvordan nye tegn kommer ind i sproget.

Man kan også finde svar på nogle af de spørgsmål om dansk tegnsprog som Afdeling for Dansk Tegnsprog modtager i sin svartjeneste. Få fx svar på om dansk tegnsprog er et truet sprog, og hvorfor der findes flere forskellige tegn for Polen på dansk tegnsprog.

Test dig selv i quizzerne, og find mere information i linksamlingerne

På siden kan man kaste sig ud i quizzer om bl.a. gamle landetegn og "falske venner" fra svensk tegnsprog og norsk tegnsprog.

Desuden kan man finde nyheder og links til mere information — bl.a. en oversigt over hvor i landet der bliver udbudt undervisning i dansk tegnsprog.

Fuldtid eller fuld tid?

HVORFOR HAR Retskrivningsordbogen kun *fuldtid* og ikke *fuld tid*? Udtalen med to hovedtryk (*fuld tid*) må da være ret almindelig. Og er *halvtid* virkelig almindelig med kun ét hovedtryk?

DET SKYLDES AT Retskrivningsordbogen som hovedregel ikke har sådanne flerordsforbindelser med på alfabetisk plads.

Ofte giver det en betydningsforskel om man udtaler en ordforbindelse med to hovedtryk eller med enhedstryk (hovedtryk på det første led og bitryk på det andet). I Retskrivningsordbogen (4.udg., 2012) finder man fx sammensætningerne *stormagt* ("USA er en stormagt") og *letmetal* ("letmetallet aluminium"), der begge udtales med enhedstryk, men det hindrer jo ikke at man kan skrive fx "EU har for stor magt" (med to hovedtryk) og "aluminium er et meget let metal" (også med to hovedtryk).

Undertiden kan en ordforbindelse dog udtales med forskelligt tryk uden at betydningen ændres. På alfabetisk plads i Retskrivningsordbogen finder man fx *tilgrundliggende* og *tætbefolket* (med enhedstryk), men det udelukker ikke skrivemåder som "den til grund liggende hypotese" og "et tæt befolkede område" (med to hovedtryk). Tilsvarende medtager Retskrivningsordbogen altså *fuldtid* og *halvtid* (der begge udtales med enhedstryk), men man kan jo udmærket skrive fx "Min kone arbejder på fuld tid som zoneterapeut" (hvor ordforbindelsen "fuld tid" udtales med to hovedtryk) og "Han er lige gået på halv tid" (også med to hovedtryk). Reglerne for sær- og sammenskrivning fremgår af § 18 og 19 i Retskrivningsordbogen.

Det skal dog indrømmes at det i de nævnte tilfælde kunne være hensigtsmæssigt at nævne varianterne i to ord (*fuld tid* og *halv tid*) i selve ordbogen, evt. bare som eksempler under opslagsordene *fuld* og *halv*. For det første er udtalerne med to hovedtryk ganske rigtigt ikke ualmindelige; for det andet kan man som bruger af ordbogen få det indtryk at det er "forbudt" at skrive *fuld tid* og *halv tid*, og det er det altså ikke. ■

JNJ

Kærlighed til bearnaise

HEDDER DET: *Bearnaise har været vores store kærlighed i mange år*, eller skal det være: *Bearnaise har haft vores store kærlighed i mange år*?

DET KOMMER AN PÅ hvad man mener, for det der er på spil, er to forskellige måder at bruge ordet *kærlighed* på. Den ene om selve følelsen, som jo er rettet mod nogen eller noget, der så kan have kærligheden: *Bearnaise har haft vores store kærlighed i mange år*, og den anden om følelsens genstand, der så er kærligheden: *Bearnaise har været vores store kærlighed i mange år*. Den der nærer følelsen, kan også siges at have den: *Vi har stor kærlighed til bearnaise*. ■

OR

Sammensætning med sociale medier

JEG SKAL SKRIVE forskellige eksempler på sammensætninger med *sociale medier* og er i tvivl om om der skal bindestreg i. Fx i sætningen ”Brugerne optræder således som øjenvidner igennem deres beretninger af begivenheder, der postes og deles på de respektive sociale medie platforme”. § 57 i Retskrivningsordbogen siger jo at når det ene af to sammensætningsled skrives i to eller flere ord, så sættes der bindestreg, jf. *slå om-nederdel*. Så burde der i mit eksempel stå ... *sociale medie-platforme*?

HVIS MAN SKRIVER *sociale medier* med dansk stavemåde og bøjning, bør der skrives uden bindestreg, altså *sociale medieplatforme*.

Analysen er at der er tale om *medieplatforme* som *sociale* siger noget om. Når adjektivet bøjes efter det andet led i sammensætningen med *medie*, fx *et socialt mediehus*, *en social medieadgang*, *de respektive sociale medieplatforme*, betyder det at der ikke er tale om en fast ordforbindelse i to ord som indgår i en gruppesammensætning, og derfor skal der ikke være bindestreg.

I de tilfælde hvor man skriver *social media* med engelsk stavemåde, vil en skrivemåde med mellemrum og bindestreg være bedst, fx ”... *det er brugernes social media-aktivitet* ...”. ■

IEM

Er du, eller én, du kender, digital junkie?

HVORDAN SÆTTES DER komma i sætningen:
Er du eller én du kender, digital junkie?

UDEN STARTKOMMA således: *Er du eller én du kender, digital junkie?* Eller — hvis *eller ...* opfattes som en selvstændig sætningsdel — således: *Er du, eller én du kender, digital junkie?*

Med startkomma: *Er du eller én, du kender, digital junkie?* Eller — hvis *eller ...* opfattes som en selvstændig sætningsdel — således: *Er du, eller én, du kender, digital junkie?*

Eksemplet viser meget godt hvordan startkommaer kan være forstyrrende for læsningen, selv når de er sat i overensstemmelse med reglerne. Startkommaet sættes midt inde i en tæt sammenknyttet helhed — og muligheden for at *eller ...* kan være en selvstændig sætningsdel, viser at sammenknytningen faktisk er meget tæt. Det viser sig også ved at relativsætningen ikke har nogen konjunktion (*én som du kender*). Startkommaets placering antyder derimod at sammenhængen er løsere end den faktisk er. Det er et væsentligt argument for Sprognævnets anbefaling om ikke at sætte startkommaer, men kun slutkommaer.

Pausekommatering, som blev officielt afskaffet i 1996, havde en mulighed for at undlade at sætte komma efter en relativsætning hvis der ikke er nogen pause eller anden rytmisk eller klanglig markering i oplæsning (ligesom på engelsk, norsk, svensk og mange andre sprog). Det vil fx sige efter korte, bestemmende relativsætninger som den i eksemplet, altså således: *Er du eller én du kender digital junkie?* Det giver sådan set også

god mening, men det er ikke i overensstemmelse med de gældende, ret strikse regler for tegnsætning i dansk. Hvis *eller ...* er en selvstændig sætningsdel, markeres det i talen ved at tonehøjen er lidt lavere og tonegangen mindre livlig, og sætningen skrives derfor med pausekomma således: *Er du, eller én du kender, digital junkie?* Altså på samme måde som når man ikke bruger startkomma. ■

OR

Ordene *hustler* og *hustle*

HVAD BETYDER *hustler* (og *hustle*)? Har det noget med kriminelle handlinger at gøre?

ORDENE *hustler* (substantiv) og *hustle* (verbum) er ikke meget udbredte i dansk, men de bruges dog i et vist omfang. Verbet *hustle* er med i ordbogen *Nye ord i dansk fra 1955 til i dag* med betydningsangivelsen 'fuske; tiltuske; bondefange; leve fra dag til dag, fx ved at småsnyde'. Det ældste belæg på brugen af ordet stammer fra 1975. Substantivet *hustler* betyder ifølge samme ordbog 'plattenslager, narkohandler, alfons'. Ordet dateres i ordbogen til 1984. Som det fremgår af ordbogen, kan substantivet betegne en person der begår visse strafbare handlinger (narkohandel og rufferi). De handlinger verbet betegner, er mindre specifikke.

Det er ikke svært at finde eksempler der viser at *hustler* i dag kan bruges om personer som ikke begår strafbare handlinger, fx personer som klarer dagen og vejen på en "alternativ" måde. Det fremgår af et eksempel som det nedenstående, hvor afsenderne omtaler sig selv som *hustlere*:

"Vi får 2.000 kroner om måneden i børnepenge af den svenske stat. Vi kunne også få sygedagpenge, førtidspension eller bistandshjælp, men det har vi valgt ikke at ville modtage. Vi er bevidst fattige, vi er jægere og samlere, bønder og hustlere og ja, vi betaler skat af de penge, vi tjener... men langt størstedelen af vores økonomi handler om gave og bytteøkonomi. Vi prøver (og prøver og prøver) at finde et alternativ. Det synes jeg er vildt bæredygtigt." (Information 26.4.2014)

Og tilsvarende kan man let finde eksempler der viser at verbet *hustle* ikke nødvendigvis forbindes med strafbare forhold:

"De unge vil væk fra landbruget, som de betragter som gammeldags slavearbejde. De vil hellere 'hustle', det vil sige skaffe sig penge ved at kombinere flere aktiviteter ad gangen: sælge benzin på gaden, køre motorcykeltaxa og arbejde som nattevagt." (Politiken 16.5.2010)

Hustler og *hustle* er med andre ord ikke nødvendigvis forbundet med kriminelle handlinger. ■

JS

NÆSTE NUMMER UDKOMMER I SEPTEMBER 2017

Dansk Sprognævn

VIDSTE DU ...

... at stavemåden *te* har været den eneste korrekte siden den første officielle retskrivningsordbog udkom i 1872? Man skal også skrive *tebrev*, *tekande*, *tefilter*, *kamillete* osv. Man ser dog ikke så sjældent endda stavemåden *the*, måske fordi den fremmede stavemåde får teen som vare til at virke finere eller mere eksotisk. Men i virkeligheden er stavemåden *the* lige så forældet som fx *theater*, *throne*, *rhabarber*, *thema* og *uhr*, der jo i dag alle skrives uden *h*.

■ Ansvarshavende redaktør: Sabine Kirchmeier
■ Redaktion: Margrethe Heidemann Andersen, Jørgen Nørby Jensen, Anni Renner Mortensen og Ole Ravnholt

■ ISSN: 2446-3124
■ Layout: Pernille Kleinert

Usignerede artikler og artikler med initialer giver udtryk for Sprognævnets mening. Artikler med navn giver ikke nødvendigvis i enhver henseende udtryk for Sprognævnets mening.

AK Anne Kjærgaard
AÅJ Anita Ågerup Jervelund
ESJ Eva Skafte Jensen
IEM Ida Elisabeth Mørch
JNJ Jørgen Nørby Jensen
JS Jørgen Schack
MHA Margrethe Heidemann Andersen
OR Ole Ravnholt
PD Philip Diderichsen
PJ Pia Jarvad
SK Sabine Kirchmeier

Nyt fra Sprognævnet udgives af Dansk Sprognævn. Tidsskriftet udkommer 4 gange om året og er gratis. Tilmelding sker på Sprognævnets hjemmeside. Så får du en e-mail 4 gange om året, dvs. hver gang bladet udkommer.

Ring til vores spørgetelefon på 33 74 74 74 mandag til torsdag 10-12 og 13-15.

Følg også Dansk Sprognævn på nettet, på LinkedIn og på Facebook:

■ hjemmesiden: dsn.dk
■ LinkedIn: Dansk Sprognævn
■ Facebook: Dansk Sprognævn

Dansk
Sprognævn

Worsaaesvej 19, 4. sal

1972 Frederiksberg C